

РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В «3D»: ДОСТУПНІСТЬ, ДІАЛОГ, ДИНАМІКА

ЗБІРНИК

тез доповідей III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 22–23 лютого 2023 року)

Полтава
2023

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)

**РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНЕ
НАВЧАННЯ В «3D»:
ДОСТУПНІСТЬ,
ДІАЛОГ, ДИНАМІКА**

ЗБІРНИК

тез доповідей III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 22–23 лютого 2023 року)

**Полтава
ПУЕТ
2023**

УДК 004.92:378.147.091](062.552)
Р30

Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.

Програмний комітет:

Н. В. Копонець, д. пед. н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ; завідувачка аграрно-економічного відділення ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавського державного аграрного університету»;
С. І. Нестуля, д. пед. н., директор Навчально-наукового інституту лідерства, професор кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;
І. М. Бунецька, викладач іноземних мов у Школі іноземних мов та літератури Університету Ланьчжоу (Китай);
Р. С. Гриньов, д. ф.-м. н., професор факультету фізики Аріельського університету (Ізраїль);
М. В. Гриньова, член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, ректор, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка;
В. О. Жамардій, д. пед. н., доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини, Полтавський державний медичний університет;
В. Підліснюк, д. хім. н., професор кафедри хімічної екології та технологій очистки довкілля Університету Яна Євангелісти Пуркіне, Усті над Лабем (Чехія);
І. О. Солошич, д. пед. н., професор, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського;
Н. О. Ткачова, д. пед. н., професор, професор кафедри освітлогії та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди;
В. О. Балюк, к. пед. н., заступник директора з навчальної роботи ВСП «Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавського державного аграрного університету»;
Hoggan Chad, Associate Professor of Adult & Lifelong Education, North Carolina State University (USA);
Samsonov Pavel, Associate Professor, PhD, College of Education, University of Louisiana at Lafayette (USA).

Організаційний комітет:

Голова – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор університету ПУЕТ;
Співголова – **Н. С. Педченко**, д. е. н., професор, перший проректор ПУЕТ;
О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;
Ю. С. Матвієнко, к. пед. н., проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;
І. М. Петренко, д. і. н., професор кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Члени оргкомітету та редакційної колегії:

І. С. Тодорова, к. психол. н., доцент, заступник завідувача кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;
С. О. Шара, к. п. н., доцент кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;
І. В. Усанов, к. філос. н., доцент, доцент кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;
К. С. Пивоварська, к. філос. н., старший викладач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ;
М. М. Іващенко, директор Інформаційного центру ПУЕТ;
Н. І. Манжура, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;
В. В. Саранич, к. філол. н., доцент, доцент кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ, вчений секретар;
Л. М. Дієнко, директор центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог,
Р30 динаміка: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 22–23 лютого 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023. – 1491 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-442-0

Збірник містить матеріали виступів учасників III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка», присвячені висвітленню актуальних питань теорії та практики реалізації концепції ресурсно-орієнтованого навчання як нової освітньої парадигми й особливостям створення сучасних електронних освітніх ресурсів, педагогічних технологій, авторських методик навчання в Україні та за її кордонами.

УДК 004.92:378.147.091](062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За вклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2023
ISBN 978-966-184-442-0

Коструб'як Т. В. ЗАСТОСУВАННЯ KEYС-МЕТОДУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС» У ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ	709
Крат О. Л. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ	713
Куленко О. А. ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХІМІЇ ЯК ЗАПОРУКА РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ	719
Курепін В. М., Піндера М. В. РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМНИХ СИТУАЦІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ВЕБ-ТЕХНОЛОГІЙ.....	726
Лазун В. В., Левченко С. В. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕСУРСНО- ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ	731
Лисенко В. М. ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	734
Литвинюк М. В. ТЕХНОЛОГІЯ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ	737
Македонська Г. В. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	740
Мальцев Д. С., Довгаль І. А. DIGITAL TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL PROCESS....	744
Мацькова Н. П. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ KEYС-МЕТОДУ ПРИ ВИКЛАДАННІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН	746

3. Ben Youssef, A., Dahmani M. The Impact of ICT on Student Performance in Higher Education: Direct Effects, Indirect Effects and Organisational Change. RUSC. Universities and Knowledge Society Journal. 2008. V. 12. № 3. 12 p.

М. В. Литвинюк, аспірант першого року навчання
litvinyuk.maxim@gmail.com

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ТЕХНОЛОГІЯ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

Практика свідчить, щоб дидактично правильно організувати процес підготовки майбутніх менеджерів, слід розуміти, якими саме компетентностями має володіти менеджер для ефективного виконання професійних функцій.

Ми погоджуємося з О. Темченко, що професіоналізація менеджменту є складним процесом формування в менеджера потенціалу цілком певних знань, навичок і досвіду, розвиток особистих якостей, таких, як ділова активність, енергійність, практичний тип мислення, лідерство тощо (Темченко, 2020). У цьому контексті важливо підібрати у системі підготовки майбутніх менеджерів низку педагогічних технологій, котрі сприятимуть їх формуванню під час навчання у закладі вищої освіти.

Особливої уваги, на нашу думку, заслуговує *технологія контекстного навчання*. Наукові праці, в яких обґрунтовано застосування методів контекстного навчання (Р. Бернс, Н. Гузій, П. Ерікссон, Н. Мирончук та ін.), ще раз підтверджує тенденцію до зближення освітнього процесу з реальним життям та свідчить про необхідність озброєння майбутніх менеджерів саме такими знаннями, які будуть їм потрібні в практичній діяльності.

На думку Р. Бернса та П. Еріксона, мета контекстного навчання полягає в тому, щоб студенти могли краще зрозуміти життєві ситуації, які відбуваються на робочому місці, визначити та ефективно вирішити проблеми, приймати мудрі рішення, а також творчо мислити (Berns, Erickson, 2001). Відтак, контекстне навчання вимагає навичок високого мислення.

Вивчаючи праці А. Вербицького, розробника концепції знаково-контекстного навчання, доходимо висновку, що особливість такого навчання полягає в тому, що інформація, яка потребує засвоєння, структурована у вигляді задач та проблемних ситуацій у контексті майбутньої професійної діяльності.

Щоб бути теоретично й практично компетентним, студенту необхідно зробити подвійний перехід: від знака – до думки, а від думки – до вчинку, дії. Перехід від інформації до її використання опосередковується думкою, що і робить цю інформацію знанням (Вербицький, 1987).

З огляду на це, основною одиницею роботи студента (майбутнього менеджера) і викладача в контекстному навчанні стає не «порція інформації», а ситуація із своєю соціальною невизначеністю й суперечністю. Зазначимо, що предметний контекст професійної діяльності менеджера пов'язаний з формуванням його професійного мислення, компетентних практичних дій фахівця. Соціальний контекст полягає у наявності в менеджера умінь соціальної взаємодії та спілкування, спільного прийняття рішень, і, особливо, здатності до корпоративної діяльності.

Таким чином, у контекстному навчанні майбутніх менеджерів зміст діяльності студентів проєктується не лише за логікою науки, але й за логікою майбутньої професії менеджера, що надає цілісності, системної організації та особистісної значущості засвоєним знанням і умінням. Крім цього, «задаються» специфічні просторово-часові координати розгортання змісту професійної діяльності, її рольового інструментування та сценарного плану (Гузій, 2012).

Разом із тим, учені виокремили показники якості контекстного навчання (рис. 1):

Рисунок 1 – Показники якості контекстного навчання

На підставі аналізу праць науковців можемо запропонувати наступні етапи технології контекстного навчання у системі підготовки майбутніх менеджерів (рис. 2):

Рисунок 2 – Технологія контекстного навчання у системі підготовки майбутніх менеджерів

Мотиваційний етап передбачає застосування мотиваційних методик, які мотивуватимуть студента опановувати знання, необхідні для успішного менеджера. На цьому етапі оцінюється якість мотивації викладацького складу до творчої й ефективної педагогічної діяльності, а також якість мотивації майбутніх менеджерів до навчання.

Діяльнісний етап технології контекстного навчання у системі підготовки майбутніх менеджерів передбачає застосування базових форм організації діяльності:

- *навчальна діяльність академічного типу* (лекції, семінари, самостійна робота);
- *квазіпрофесійна діяльність* (ділові ігри, активні форми навчання);
- *навчально-професійна діяльність* (навчально-дослідна робота, виробнича практика, дипломне проєктування тощо).

Перехідними формами від однієї форми організації діяльності до іншої виступають: лабораторно-практичні заняття, імітаційне моделювання, аналіз конкретних виробничих ситуацій, рольова взаємодія, спецкурси, спецсемінари, вебінари, тренінги тощо.

На цьому етапі доцільно орієнтуватися на такі принципи контекстного навчання (рис. 3):

Рисунок 3 – Принципи контекстного навчання майбутніх менеджерів

Рефлексійний етап технології контекстного навчання у системі підготовки майбутніх менеджерів передбачає рефлексію студентів після занять, різних заходів та форм організації діяльності. Доцільними є обговорення, дискусії, круглі столи, рефлексійні есе, інтерв'ї тощо (Нестуля, Нестуля, Кононец, 2021).

Список використаних джерел

1. Вербицкий А. А. Концепция знаково-контекстного обучения в вузе. Вопросы психологии. 1987. № 5. С. 31–37.
2. Гузій Н. В. Технологія контекстного навчання в організації дидактичної підготовки студентів у вищій педагогічній школі. Вища освіта України № 3 (додаток 1) – 2012. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». Т. 1. С. 363–370.
3. Мирончук Н. М. Контекстний підхід у підготовці студентів до професійної діяльності у зарубіжній педагогічній теорії. Креативна педагогіка: наук.-метод. журнал / Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки «Полісся». Житомир, 2018. Вип. 13. С. 95–101.
4. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н. В. Дидактика лідерства: сучасні погляди на формування лідерської компетентності здобувачів вищої освіти: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2021. 591 с.
5. Темченко О. В. Професійна підготовка сучасного менеджера: проблеми та шляхи їх подолання. Управління школою. Наукові основи управління в освіті та його психологічне забезпечення : спецвипуск. Харків : Основа, 2020. № 22–24 (646–648). С. 30–42.
6. Berns R. G., Erickson P. M. Contextual Teaching and Learning: Preparing Students for the New Economy. The Highlight Zone: Research and Work. 2001. № 5. P. 1–8.

Г. В. Македонська, завідувачка технічного відділення
makedonskagalia@gmail.com

Відокремлений структурний підрозділ «Донбаський аграрний фаховий коледж Луганського національного аграрного університету»

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Цивілізація неухильно рухається до побудови інформаційного суспільства, де вирішальну роль грають інформація й наукові знання. Стрімкий розвиток інформаційних і комуніка-

Наукове видання

**РЕСУРСНО-ОРІЄНТОВАНЕ
НАВЧАННЯ В «3D»:
ДОСТУПНІСТЬ,
ДІАЛОГ, ДИНАМІКА**

ЗБІРНИК

тез доповідей III Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 22–23 лютого 2023 року)

Дизайн обкладинки *Т. А. Маслак*
Комп'ютерне верстання *О. С. Корніліч*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 86,7.
Зам. № 292/2076.

Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014; ☎(0532) 50-24-81

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників і
розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.